

Секція 1. Кафедра німецької мови факультету міжнародної економіки і менеджменту

Гавриш М.М.,
кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри німецької мови

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ІНОЗЕМНОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ВИЩОЇ ШКОЛИ

На нинішньому етапі людської цивілізації вже аксіоматичним можна вважати твердження про те, що постіндустріальне суспільство – епоха знань і інформації – суттєво змінює й посилює роль «людського фактора» та вимагає якісно нових фахівців, що, у свою чергу, зумовлює і нові вимоги до їх професійної підготовки. До вагомих конкурентних переваг сучасних спеціалістів, і особливо на глобальних, міжнародних ринках, водночас із фаховими знаннями, належить іншомовна компетенція. Усвідомлення цієї нагальної вимоги часу знайшло своє втілення, зокрема, у «Рамковій програмі з німецької мови для професійного спілкування для вищих навчальних закладів України» (Київ, 2006), яка визначає головною метою викладання німецької мови у вищій школі формування *«професійно орієнтованої міжкультурної комунікативної компетенції»* студентів. Аналогічна думка представлена також у «Програмі з англійської мови для професійного спілкування» (Київ, 2005), де серед шести цілей першою названа *практична* мета, що трактується як формування *загальних та професійно орієнтованих комунікативних мовленнєвих компетенцій* студентів «для забезпечення їхнього ефективного спілкування в академічному та професійному

середовищі». (Обидві програми отримали гриф Міністерства освіти і науки України)

Отже, перед викладачем іноземної мови постає логічне запитання щодо придатних шляхів – технік, методик, підходів, підбору навчального матеріалу – щодо виконання цього завдання, тобто щодо сприятливих умов ефективного й стійкого розвитку цієї компетенції (цитованих навичок). Пропонуємо деякі міркування із зазначеної проблематики.

Навчальний процес, на наш погляд, має базуватися на таких засадах:

- урахування наявного рівня знань студентів з іноземної мови при формуванні груп та визначення рівня, який має бути досягнуто в навчанні, згідно із загальновизнаними стандартами Ради Європи – *«Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання»*” (Київ, 2003);
- використання *професійно і фахово-орієнтованих навчальних матеріалів та технологій навчання* (візуалізація, презентація, ведення дискусій, метаплан, інтелектуальні карти (майнд-мепінг), проектна робота, ділові ігри тощо), що неможливо без широкого впровадження сучасних *інформаційних технологій* (*фахова спрямованість* навчального матеріалу в комбінації з *комунікативними/інтерактивними формами* його опрацювання);
- використання навчальних матеріалів, які ілюструють *«культурні стандарти» німецькомовних народів* (їх традиції, звичаї, культурні надбання, норми ділового етикету, спілкування тощо) (усвідомлення студентами *міжкультурних відмінностей*);
- *індивідуалізація* навчального процесу, що уможливорюється формуванням груп за базовим рівнем знань та відповідною розроблення завдань і найбільшою мірою забезпечується при опрацюванні матеріалів *інтерактивного характеру* (навчальних комп’ютерних програм);
- переважна *одномовність* практичних занять, що допомагає подолати психологічні бар’єри при необхідності спілкуватися іноземною мовою та

позбутися звички (яка нерідко суттєво ускладнює комунікацію) перекладати бажані висловлювання з рідної мови іноземною (поштовх до мислення іноземною мовою);

– *постійна мовленнєва діяльність* студентів на практичних заняттях з *варіацією форм їх навчальної взаємодії/співпраці*, у тому числі і при виконанні *самостійних завдань*;

– *проблемний характер* підсумкових занять за темами, що вивчаються, та частини завдань у рамках самостійної роботи студентів;

– *різноаспектний проміжний та підсумковий контроль знань* студентів.

Оволодіння іншомовною комунікативною компетенцією саме на таких засадах є і реалізацією *компетентнісного підходу*, тобто забезпечує одночасне формування і цілої низки інших – загальних та глобальних – *компетенцій*, приміром, уміння працювати в команді, здатність самостійно приймати рішення, здатність до навчання протягом усього життя, планування і управління проектами тощо, чи, іншими словами, сприяє вишколу толерантної у міжкультурному просторі, мобільної й креативної, критично мислячої й ініціативної особистості.

Гавриш О.О.,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри німецької мови

ПІДГОТОВКА КОЛЕКТИВНОЇ ПИСЬМОВОЇ РОБОТИ

Домашня письмова робота являє собою класичну форму підготовки до написання наукової роботи – курсової, магістерської, доповіді, статті, дисертаційного дослідження. Саме завдяки письмовій роботі студент вчиться аналітично мислити, чітко формулювати та обґрунтовувати свої думки, набуває навичок роботи з науковою літературою. На жаль, у сучасній вищій